

APELACIONI SUD SJEDINJENIH
AMERIČKIH DRŽAVA (2.okrug)

Presuda od 19.IV 1967.

Standard Electrica, S.A. c/a
Hamburg Südamerikanische Dampf-
schiffahrtsgesellschaft and
Columbus Lines, Inc.

Prijevoz stvari morem - Jedinica tereta - Kao jedinica te-
reta za određivanje granice brodarove odgovornosti smat-
raju se palete u kojima su smješteni sanduci, kojih je
broj naveden u teretnici, a ne svaki sanduk posebno

Tužitelj, primalac tereta, tužio je brodara za naknadu štete za neizručenih sedam paleta po 6 sanduka a u svakom od njih nalazilo se po 40 televizijskih zvučnika. Nesporno je bilo da prema čl.4, st.5. COGSA 1936. brodar odgovara za koletu ("package") 500 dolara, pa je brodar taj iznos i isplatio. Tužitelj je međjutim zastupao stajalište da "in concreto" koletu jest svaki od sanduka u kojima se nalazilo po 40 spomenutih zvučnika, i na tome temeljio svoj zahtjev za veću naknadu štete.

Prvostepeni sudac je odbio tužbovni zahtjev, jer je smatrao da je koletu svaka paleta koja sadrži 6 sanduka.

Većina Apelacionog suda (suci Lombard i Hays) potvrdili su prvostepenu presudu iz slijedećih bitnih razloga:

Oba suca smatraju da odredba COGSA o ograničenju odgovornosti na dol.500.- za koletu ("package"), kad krca-
telj nije deklarirao višu vrijednost uz plaćanje više vo-
zarine, ne može biti objašnjena s obzirom na domet riječi
"package" po pripremnim radovima koji su joj prethodili.
Jednako izražavanje američkog i engleskog zakona upućuju
na to da su redaktori mislili na to da postoji određeni
standardni opseg koleta, pa su za taj standardni opseg i
odredili ovu svoju mjeru odgovornosti. Opće poznata je či-
njenica da se sada stubokom mijenja tehnologija transporta,
pa se tako pojavljuju containeri. Na tu novu pojavu i njen
utjecaj na pitanje granice odgovornosti nije još nijedan
sud reagirao. Tužitelj je tražio od suda da gleda na sandu-
ke unutar palete i da na njih primijeni granicu odgovorno-
sti, jer da je njihovo uključivanje u paletu bilo u intere-
su brodara, a osim toga da se kod palete radi o mehaničkom
pomaganju kod prijevoza i da se to ne može smatrati ambala-
žom. Suci otklanjaju taj argument, jer upućuju na to da su
obje stranke konstantno govorile o 9 paleta kao broju kole-
ta, pa su i poslije iskrcaja korespondirale uvijek govoreći

o nestalih 7 paleta itd. Iz toga suci izvode da su obje strane upravo na palete mislile kao "package". Osim toga krca-
telj je birao prijevoz u paletama radi veće sigurnosti tere-
ta od oštećenja, pa je i u dokumentima spominjao samo broj
paleta, a ne i broj sanduka u paletama, pa sudovi nužno u
slučaju gubitka tereta temelje svoje stajalište na sadržaju
isprava (prema presedentu Distriktualnog suda za južni dis-
trikt New Yorka India Supply Mission v. S.S.O. verseas Joyce,
1965). Konačno suci smatraju da tužitelj predviđa da je za-
starjela ("outdated") ograničenja odgovornosti mogao prema
COGSA ukloniti deklariranjem vrijednosti. Uostalom ako bi i
stajao argument da je ova odredba zastarjela, jer je uzako-
njena pred 30 godina, onda bi trebalo da Kongres zakonom mi-
jenja tu odredbu, a nije na sudovima da to učine. Diranje na
način na koji to tužitelj predlaže u tu odredbu unijelo bi
zabunu u shvaćanje pojma "package" kako je sadržano u prece-
dentima Mitsubishi International Corp. v. S.S. Palmetto Sta-
te (1962), u kojemu je Vrhovni sud odbio certiorari i Gulf
Italia Co. v. American Export Lines, Inc. (1959), u kojemu
je također certiorari odbijen. Osim toga onda bi na vozara
pala dužnost da ispituje sadržaj palete i mimo navoda u te-
retnici koji se ograničuju na broj paleta.

Odvojeni votum dao je sudac Feinberg. On smatra da
paleta nije "package", jer nije sa svih strana zatvorena, ne-
go da su to sanduci. Ne bi trebalo inzistirati na tome da su
stranke govorile o paletama, a ne o sanducima, jer je bilo i
izjava o sansucima i od strane tuženikovih ljudi. Medjutim
odlučno je pitanje da li treba izbjeći da se dodje do tako
neočekivanog rezultata u tumačenju Zakona od 1936, napose
kad se ima na umu da je svaki sanduk vrijedio manje od 500.-
dolara, pa da prema tome tuženi koji se na tu vrijednost oba-
zirao nije imao povoda da deklarira veću vrijednost. Ne sma-
tra da postoji "sigurna" definicija "package"-a na koju se
većina naslanja, a ukoliko postoji ona je nepoželjna i efe-
merna. Dok zakonodavac ne mijenja zakon, sudovi treba da iz-
bjegavaju da ga primjenjuju na način koji nije u skladu sa
svrhom koju je taj zakon imao, a to je pojačati odgovornost
brodara.

(ILLR 1967, 2,4, str.193)

E.P.

Bilješka.- U vrijeme kad je cijelo pitanje ograničenja bro-
darove odgovornosti po jedinici tereta na dnevnom redu revizije
Konvencije o teretnici od 1924, ova presuda Apelacionog
suda područja na kojem ima najviše pomorskih sporova u SAD
pokazuje kako je sadanje stanje prava nezadovoljavajuće. Oči-
te su teškoće definicije pojma koleta ili "package"-a, a tako
da zadrže svoj smisao koji su imale tada kada su stvorene i

da ga modificiraju, koliko je to potrebno, da ne bi obuhvatile containere i palete. Prikazana presuda pokazuje da putem judikature nije moguće doći do zadovoljavajuće diferencijacije, a i odvojeni votum suca Feinberga pokazuje svu teškoću problema, jer ni on nije riješio poteškoće koje su istakli suci većine: u teretnici su naznačene palete, brodar bi trebao da ne kontrolira podatke teretnice nego one podatke koje može doznati samo otvaranjem palete, a osim toga bi postala još nejasnijom uloga ambalaže kod pojma "package". Očito je jedini način da se pronadje posebno, međunarodno, unifikacijsko rješenje za te novootvorene probleme, a da se ta rješenja granice odgovornosti ne protegnu na sva ostala područja (kao što su klasična koleta, rasuti teret itd.).

E.P.

APELACIONI SUD SJEDINJENIH
AMERIČKIH DRŽAVA (2.okrug)

Presuda od 25.IV 1967.

Indussa Corporation
c/a "Ramborg"

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodara - Klausula u teretnici o nadležnosti suda - Klausula u teretnici o nadležnosti stranog suda nije dopuštena na temelju COGSA 1936.

Tužitelj, primalac tereta, Indussa Corp. ustala je tužbom "in rem" protiv broda norveške zastave "Ramborg" radi naknade štete zbog oštećenja tereta, koji se prevozio iz Antwerpena u New York, za iznos od dol. 2.600.- pred Distriktualnim sudom za južni distrikt New Yorka. U teretnici koja je bila izdana za taj teret bila je sadržana "Paramount Clause" kojom se u nju inkorporiraju Haška pravila i klausula prema kojoj se COGSA 1936. na nju primjenjuje ako se radi o trgovini s Amerikom. Konačno bila je u njoj sadržana i jurisdikcionalna klausula koja glasi: "Svaki spor koji bi nastao u vezi s ovom teretnicom bit će presudjen u zemlji u kojoj vozar ima svoj glavni poslovni nastan, i pravo odnosne zemlje će biti primijenjeno, osim ukoliko nije drukčije ovdje rečeno". Distriktualni sud u New Yorku na prijedlog tuženoga otklonio je nadležnost na temelju te klauzule i na temelju precedenta iz presude Apelacionog suda 2.okruga u slučaju William H.Muller & Co, Inc. v. Swedish American Line, Ltd. (1955) u kojem je Vrhovni sud odbio certiorari.